

Nakkilan kunta
kirjaamo@nakkila.fi

Viite Lausuntopyyntöne 12.5.2022

Aihe Nakkila, Tervasmäen alueen kiinteistöjen 531-407-3-72 ja 531-407-1-126 asemakaavaluonnos

Tervasmäen asemakaavatyö tuli vireille 10.12.2018. Suunnittelualue sijaitsee noin 4 kilometriä Nakkilan kuntakeskuksesta luoteeseen valtatie 2:n länsipuolella. Suunnittelualan omistaa kokonaisuudessaan Nakkilan kunta. Asemakaavatyön tarkoituksena on järjestää Nakkilan Tervasmäkeen rakentamismahdollisuuksia omakotiasumiselle sekä sijoittumis- ja reittimahdollisuuksia yli kuntarajojen tapahtuvalle virkistykselle.

Suunnittelualue on rakentamaton ja käsittää lähes luonnontilassa olevaa metsikköä, pienehkön kaistaleen peltoa sekä ojitettua hakkuualueita. Alue rajautuu Ruskilantien ja Tervasmäentien varsien pienimuotoiseen ja ajallisesti kerrostuneeseen rakennuskantaan, joka on taajamaosayleiskaavassa huomioitu paikallisesti merkittäväksi ympäristöksi. Tervasmäentien varressa rakennuskanta ajoittuu iäkkäimmiltä osiltaan pääasiassa 1900-luvun alkuvuosikymmenille. Alueen iäkkäämpi rakennuskanta on myös inventoitu vuosina 1993 ja 2009.

Alueelle ei ole aiemmin laadittu asemakaavaa. Asemakaavatyön lähtökohtana toimivat Nakkilan taajamaosayleiskaava 2035 selvityksineen sekä Porin kaupunkiseudun rakennemalli 2020.

Satakunnan vaihemaakuntakaava 2:ssa suunnittelualue on osoitettu kokonaisuudessaan taajamatoimintojen alueeksi (A). Taajamatoimintojen aluetta koskee suunnittelumääräys:

Aluetta suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen ja täydentämiseen hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla. Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava suunnittelulla ympäristöönsä tavalla, joka vahvistaa taajaman omaleimaisuutta. Täydennysrakentamista ja muuta alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset ominaispiirteet sekä viher- ja virkistysverkko.

Nakkilan taajamaosayleiskaavassa (hyv. 15.6.2015) asemakaavoitettava alue on osoitettu pientalovaltaiseksi alueeksi (AP), jolla rakennukset saavat olla enintään kaksikerroksisia. Suunnittelualueen halki on osoitettu osayleiskaavaan uusi yhdystie/kokoojakatu (kk) ja kevyen liikenteen reitti sekä viheryhteystarpeet.

Taajamaosayleiskaavassa suunnittelualueen länsi- ja pohjoisosa on osoitettu paikallisesti merkittäväksi ympäristöksi, joka kuuluu osaksi Ruskilasta Tervasmäkeen johtavan tien varren vanhaan asutukseen. Paikallisesti merkittävä ympäristö on myös mainittu kaavaluonnoksen selostuksessa. Tähän arvoalueeseen liittyy taajamaosayleiskaavassa kaavamääräys:

Alueen rakentaminen tulee sopeuttaa maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin; yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota rakennuskannan sijoitteluun ja rakentamistapaan.

Suunnittelualue ei kuulu maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön. Lähistöllä sijaitsee kuitenkin maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä. Suunnittelualueen länsipuolella sijaitsee laaja maakunnallisesti merkittävä Leistilänjärven kulttuurimaisema ja itä- ja luoteispuolella myös laaja kulttuuriympäristö Hormisto-Tattara-Leistilä-Masia -viljelymaisema. Nämä olisi hyvä todeta myös kaavaselostuksessa.

Satakunnan Museon kannanotto

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kaavoitettavan alueen lähin tunnettu muinaisjäännos on alueen koillispuolella sijaitseva Ampumarata -niminen kivikautinen asuinpaikka (muinaisjäännosrekisterin kohdenumero 1000015669).

Suunnittelualue kuuluu vuonna 2009 tehdyn arkeologisen inventoinnin tutkimusalueeseen (FM Esa Hertell/Satakunnan Museo 2009). Inventoinnissa keskityttiin esihistoriallisten ja historiallisten asutusjäännösten etsimiseen, mutta inventoinnissa ei huomioitu esimerkiksi historiallisia työ- ja valmistuspaikkoja, joihin lukeutuu muun muassa muinaisjäännöksiksi luetut tervahaudat ja hiilimiilut. Inventointia ei voida siten pitää ajantasaisena.

Satakunnan Museo toteutti 6.6.2022 suunnittelualueella maastotarkastuksen täydentääkseen inventointiraportin tietoja (lausunnon LIITE). Tarkastuksen aikana ei havaittu uusia muinaisjäännöksiä, mutta kaava-alueelta havaittiin yksi historiallisen

ajan kellarirakenne, joka kirjattiin muinaisjäännösrekisteriin muuna kulttuuriperintökohteena (kohdenumero 1000044514, ETRS-TM35FIN 6815166, 230451). Kohde tulee huomioida kaavan laadinnassa ja kohdetta koskevista mahdollisista suunnitelmista neuvotella Satakunnan Museon kanssa. Kohteesta on luettavissa tarkempaa tietoa Kulttuuriympäristön palveluikkunassa: https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000044514.

Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue sijoittuu osittain paikallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön, johon liittyy myös läheisten Ruskilantien sekä Tervasmäentien varren pääosin pienimuotoinen ajallisesti kerrostunut asuinrakentaminen. Satakunnan Museo pitää hyvänä, että kaavaluonnoksen yleismääräyksissä on kiinnitetty huomiota myös rakennusten julkisivuvärytykseen sekä katemateriaaleihin. Kaavaselostuksen vaikutuksissa rakennettuun kulttuuriympäristöön ja -maisemaan mainitaan: *Uudisrakennusten ulkoasuun on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta alueesta muodostuu ympäristökuvaa eheyttävä, näkyisiin ja metsäluontoon hyvin sijoittuva kokonaisuus.* Suunnittelualue sijoittuu osittain perinteiseen viljelymaisemaan sekä kahden maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön väliin. Satakunnan Museo näkee, että yleismääräyksiin tulisi näin ollen vielä lisätä ohjausta ympäristöön soveltuvien materiaalien sekä kattomuotojen osalta.

Satakunnan Museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Arkeologi (vs.) Teemu Väisänen

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä